III

(Kiti aktai)

EUROPOS EKONOMINĖ ERDVĖ

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJOS DELEGUOTASIS SPRENDIMAS Nr. 049/22/COL

2022 m. vasario 9 d.

kuriuo, remiantis 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais 6 straipsnio 2 dalies a punktu, Lichtenšteino Kunigaikštystės prašymu jai suteikiama teisė taikyti tris nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su 1998 m. kovo 3 d. Lichtenšteino potvarkio dėl pavojingų krovinių vežimo keliais 30 straipsniu, 36 straipsnio 2 dalimi ir 5 priedo 1.1.3.6.3 punkto b papunkčiu [2022/1984]

ELPA PRIEŽIŪROS INSTITUCIJA,

atsižvelgdama į EEE susitarimo XIII priedo I skyriaus 13c punkte nurodytą teisės aktą,

t. y.

2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais (toliau – Direktyva),

iš dalies pakeistą ir suderintą su EEE susitarimu to susitarimo 1 protokolo 4 punkto d papunkčiu, ir atsižvelgdama į Susitarimo dėl Priežiūros institucijos ir Teismo 5 straipsnio 2 dalies d punktą ir 1 protokolo 1 straipsnio 1 dalies c punktą, 1 straipsnio 2 dalį ir 3 straipsnį, ypač į Direktyvos 6 ir 9 straipsnius,

atsižvelgdama į Nuolatinio komiteto sprendimus Nr. 3/12/SC ir Nr. 4/12/SC,

kadangi:

1. PROCEDŪRA

2013 m. gruodžio 20 d. ELPA priežiūros institucijai adresuotu raštu ([1]) Lichtenšteino Vyriausybė paprašė leisti taikyti keturias nukrypti leidžiančias nuostatas pagal Direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punktą. Nukrypti leidžiančios nuostatos, kurias Lichtenšteinas prašo leisti taikyti, buvo išdėstytos 1998 m. kovo 3 d. Potvarkio dėl pavojingų krovinių vežimo keliais (LR 741.621 su paskutiniais pakeitimais) ([2]) (toliau – Potvarkis) 29 straipsnyje, 30 straipsnyje, 36 straipsnyje ir 5 priede.

Siekdama padėti atlikti šį vertinimą, ELPA priežiūros institucija pavedė bendrovei DNV GL AS (toliau – bendrovė DNV) įvertinti, ar nukrypti leidžiančios nuostatos, kurias prašoma leisti taikyti, atitinka Direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punkte išdėstytus reikalavimus, pirmiausia išnagrinėjant bet kokią galimą ar esamą riziką, kurią gali sukelti nukrypti leidžiančios nuostatos, tai, ar jų poveikis saugai būtų didesnis, mažesnis ar toks pats, ir nustatyti galimas rizikos mažinimo priemones ([3]).

Įvertinusi nukrypti leidžiančias nuostatas, kurias Lichtenšteinas prašo leisti taikyti, ELPA priežiūros institucija padarė išvadą, kad tik Potvarkio 30 straipsnio, 36 straipsnio ir 5 priedo nuostatos gali būti pripažintos nukrypti leidžiančiomis nuostatomis pagal Direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punkto apibrėžtį, o Potvarkio 29 straipsnis dėl sprogmenų jau pradarytose siuntose negali būti pripažintas nukrypti leidžiančia nuostata.

([1]) Dok. Nr. 694300.
([2]) *Verordnung über den Transport gefährlicher Güter auf der Strasse* – VTGGS.
([3]) Dok. Nr. 709161.

Pasikonsultavusi su ELPA transporto komitetu, ELPA priežiūros institucija priėmė Kolegijos sprendimą Nr. 30/15/COL, kuriuo leista taikyti tris nuostatas, pripažintas nukrypti leidžiančiomis nuostatomis. Šis leidimas galiojo šešerius metus nuo 2015 m. sausio 27 d.

2021 m. kovo 8 d. raštu ([4]) Lichtenšteino Vyriausybė paprašė leidimo taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas pagal Potvarkį, kurios išdėstytos Potvarkio 30 straipsnyje, 36 straipsnio 2 dalyje ir 5 priedo 1.1.3.6 punkto b papunktyje ir atitinka nukrypti leidžiančią nuostatą, kurią ELPA priežiūros institucija leido taikyti Kolegijos sprendimu Nr. 30/15/COL. Nukrypti leidžiančios nuostatos yra susijusios atitinkamai su sprogmenų vežimu, cisternų tikrinimo įmonėmis, specialiu vairuotojų mokymu ir statybvietės cisternomis.

Pagal Direktyvos 6 straipsnio 4 dalį, jei EEE ELPA valstybė prašo pratęsti leidimą taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, ELPA priežiūros institucija turi peržiūrėti prašymą. Jei nėra priimta I priedo I.1 skirsnio, II priedo II.1 skirsnio ar III priedo III.1 skirsnio pakeitimų, turinčių įtakos nukrypti leidžiančios nuostatos objektui, ELPA priežiūros institucija, laikydamasi 9 straipsnio 2 dalyje nurodytos tvarkos, turi atnaujinti leidimą dar vienam laikotarpiui, kurio trukmė negali viršyti šešerių metų nuo leidimo datos, o šis laikotarpis nustatomas sprendime dėl leidimo.

Kadangi Lichtenšteino prašymas buvo pateiktas po Kolegijos sprendime Nr. 30/15/COL nurodytos galiojimo pabaigos datos, 6 straipsnio 4 dalis netaikoma, net jei prašymas iš esmės yra tapatus tuo sprendimu ELPA priežiūros institucijos patvirtintam prašymui. Todėl prašymas turi būti vertinamas Direktyvos 6 straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka. Tačiau su Kolegijos sprendimu Nr. 30/15/COL susijusi informacija, pavyzdžiui, bendrovės DNV atliktas rizikos vertinimas, tebėra svarbi šiam vertinimui.

2. **VERTINIMAS**

Direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punkte nustatyta, kad „*[j]eigu nesumažėja sauga, [EEE valstybės] gali paprašyti taikyti nuo I priedo I.1 skirsnio, II priedo II.1 skirsnio ir III priedo III.1 skirsnio leidžiančias nukrypti nuostatas pavojingų krovinių vežimui jų teritorijose, jei vežamas nedidelis tam tikrų pavojingų krovinių kiekis, išskyrus aukšto ir vidutinio radioaktyvumo lygio medžiagas ir jei tokio vežimo sąlygos nėra griežtesnės už nustatytas tuose prieduose*“.

Pagal Direktyvos 6 straipsnio 3 dalį, nukrypti leidžiančios nuostatos galioja ne ilgesnį kaip šešerių metų laikotarpį nuo leidimo dienos, o laikotarpis nustatomas sprendime dėl leidimo.

Pagal Direktyvos 9 straipsnį ir kaip nustatyta Nuolatinio komiteto sprendimuose Nr. 3/2012/SC ir Nr. 4/2012/SC, ELPA priežiūros institucija turi pateikti sprendimo, kuris turi būti priimtas, projektą ELPA transporto komitetui. ELPA transporto komitetas turi pateikti nuomonę dėl projekto pagal Nuolatinio komiteto sprendimo Nr. 3/2012/SC 3 straipsnį.

Remiantis Direktyvos 3 straipsnio 2 dalimi, vežti pavojingus krovinius leidžiama „laikantis I priedo I.1 skirsnyje, II priedo II.1 skirsnyje ir III priedo III.1 skirsnyje nustatytų sąlygų“.

Direktyvos I priedo I.1 skirsnyje pateikiamos nuostatos dėl ADR ([5]) A ir B priedų taikymo.

A priedą sudaro septynios dalys. 1 dalyje pateikiamos bendrosios nuostatos, o 2 ir 3 dalyse klasifikuojami ir išvardijami pavojingi kroviniai. 4 dalyje nustatyti kilnojamųjų cisternų pakavimo ir naudojimo reikalavimai, 5 dalyje – siuntų procedūros, 6 dalyje – pakuotės konstrukcijos ir bandymo reikalavimai, o 7 dalyje – vežimo, pakrovimo, iškrovimo ir perkrovimo nuostatos.

([4]) Dokumentas Nr. 1185764.

([5]) 1957 m. rugsėjo 30 d. Ženevoje sudaryta Europos sutartis dėl pavojingų krovinių tarptautinių vežimų keliais su pakeitimais.

B priedo 8 dalyje nustatyti reikalavimai transporto priemonių ekipažams, įrangai, eksploatavimui ir dokumentams, o 9 dalyje – pavojingus krovinius vežančių transporto priemonių konstrukcijos ir patvirtinimo reikalavimai.

Nukrypti leidžiančios nuostatos, kurias prašoma leisti taikyti, yra tapačios toms, kurias ELPA priežiūros institucija leido taikyti 2015 m. Be to, vis dar taikomos Lichtenšteino nustatytos rizikos mažinimo priemonės. Todėl ELPA priežiūros institucija daro išvadą, kad nukrypti leidžiančias nuostatas galima pakankamai įvertinti remiantis informacija, pateikta dėl Kolegijos sprendimo Nr. 30/15/COL, įskaitant bendrovės DNV atliktą rizikos vertinimą.

2.1. **VTGGS 30 straipsnis**

Savo 2021 m. kovo 8 d. rašte Lichtenšteino Vyriausybė nukrypti leidžiančią nuostatą apibūdino taip:

VTGGS 30 straipsnio 1 dalies b punkte leidžiama nukrypti nuo kroviniams vežti skirtos transporto priemonės ženklinimo reikalavimų. Oranžinės etiketės kroviniams vežti skirtos transporto priemonės priekyje ir gale turi atitikti ADR 5.3.2.1.1 skyrių, tačiau jose nebūtina nurodyti pavojaus atpažinimo numerio.

Pagal VTGGS 30 straipsnio 1 dalies c punktą vairuotojui netaikomi specialaus mokymo reikalavimai, numatyti ADR 8.2 skyriuje. Tačiau vairuotojas turi būti baigęs cisternų tikrinimo įmonėms skirtus mokymus. Šiuos mokymus rengia CITEC (Šveicarijos vandens apsaugos ir cisternų saugumo asociacija) ir juos sudaro trijų savaičių kursai bei kas penkerius metus rengiami nauji kursai, per kuriuos vairuotojai mokomi atsižvelgiant į visus būtinus saugumo ir aplinkos aspektus, susijusius su cisternų valymu, tikrinimu ir taisymu. Užbaigus mokymus išduodamas federalinio cisternų saugumo specialisto pažymėjimas ([6]).

Galiausiai VTGGS 30 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad cisternai ir jai vežti skirtai transporto priemonei netaikomi ADR 4.3, 4.4, 6.8, 6.9 ir 9.1 skyriuose nustatyti konstrukcijos, įrangos ir kontrolės reikalavimai.

Savo ataskaitoje bendrovė DNV įvertino, ar dėl nelaimingų atsitikimų, kurie gali įvykti vežant krovinius viešaisiais keliais, pavyzdžiui, susidūrimo, važiavimo bekele ir apkrovos sutrikdymo atveju, rizika padidėtų. Bendrovė DNV padarė išvadą, kad tokiais atvejais rizika nepadidėtų, jei vairuotojai būtų išklausę specialaus CITEC mokymo kursą.

2.2. **VTGGS 36 straipsnio 2 dalis**

Savo 2021 m. kovo 8 d. rašte Lichtenšteino Vyriausybė nukrypti leidžiančią nuostatą apibūdino taip:

Remiantis šia nuostata leidžiama vežti pavojingus krovinius, priklausančius ADR 1 klasei (sprogiosios medžiagos ir sprogstamieji gaminiai), kurių kiekis viršija ADR 1.1.3.6 skyriuje numatytą grynąjį kiekį. Tačiau tai leidžiama tik su griežta sąlyga, kad vairuotojas turi sprogstamųjų medžiagų licenciją („Sprengausweis“), taigi jis turi būti baigęs specialius sprogstamųjų medžiagų specialistams skirtus mokymus. Mokymas, leidžiantis asmeniui gauti tokią licenciją, yra specializuotas mokymas, skirtas sprogmenis tvarkantiems asmenims, kuris apima daugiau nei įprastą mokymą, susijusį su pavojingų krovinių vežimu, ir kuriuo užtikrinamas aukštas saugos lygis. Be to, taip vežti galima tik sprogmenis ir pirotechnikos gaminius, kuriems išduota pirmiau minėta licencija.

Dėl šių priežasčių VTGGS 36 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtis nekelia pavojaus saugai, todėl Lichtenšteinas norėtų prašyti leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą pagal Direktyvos 6 straipsnį.

Savo ataskaitoje bendrovė DNV padarė išvadą, kad rizika, susijusi su galiojančia nukrypti leidžiančia nuostata, nepadidės, jei BBT licencija atitiks ADR vairuotojų mokymus.

([6]) *Spezialistin für Tanksicherheit mit eidgenössischem Fachausweis.*

2.3. **VTGGS 5 priedo 1.1.3.6.3 punkto b papunktis**

Savo 2021 m. kovo 8 d. rašte Lichtenšteino Vyriausybė nukrypti leidžiančią nuostatą apibūdino taip:

Ši nuostata kartu su 6.14 skyriumi konkrečiai susijusi su statybvietės cisternomis („Baustellentanks“) – ši sąvoka ADR nevartojama.

Statybvietės cisternos – tai konteineriai, laikinai naudojami statybvietėse naudojamoms mašinoms aprūpinti kuru. Jas sudaro vidinė talpykla ir uždaras išorinis surinkimo rezervuaras (žr. VTGGS 5 priedo 6.14.1.1 punktą). Jos laikomos saugiausiu sprendimu tokiam naudojimui.

Naudojant statybvietės cisternas, kurių tūris neviršija 1 210 litrų ir kuriose yra ne daugiau kaip 1 150 litrų, gali būti nukrypstama nuo tam tikrų ADR taisyklių, tačiau šios cisternos gali būti naudojamos tik UN 1202 dyzelinui ir (arba) šildymo alyvai laikyti ir vežti. Turi būti laikomasi ADR 6.8 skyriaus nuostatų, išskyrus 6.8.2.1.3, 6.8.2.1.4 ir 6.8.2.1.15–6.8.2.1.23 punktų nuostatas. Tokių cisternų konstrukcijos ir bandymo reikalavimai nustatyti VTGGS 5 priedo 6.14.2 ir 6.14.3 skyriuose. Statybvietės cisternas standartizuoja ir išbando institucija, kuri taip pat yra atsakinga už bandymus pagal ADR (Šveicarijos pavojingų krovinių inspekcija – „Eidgenössisches Gefahrgutinspektorat“). Inspekcija užtikrina, kad būtų laikomasi visų reikiamų saugos charakteristikų, kad būtų užtikrintas saugos lygis, prilygstantis ADR taisyklėms.

Dėl šių priežasčių VTGGS 5 priedo 1.1.3.6.3 punkto b papunktyje ir 6.14 skyriuje numatyta išimtis nekelia pavojaus saugai.

Savo ataskaitoje bendrovė DNV įvertino padidėjusią riziką, kylančią dėl susidūrimo, važiavimo bekele ir apkrovos sutrikdymo. Bendrovė DNV padarė išvadą, kad taikant nukrypti leidžiančią nuostatą rizika padidėja, tačiau nustatė dvi prevencines priemones, t. y. i) statybvietės cisternų ADR kontrolę ir (arba) bandymus ir ii) dvigubo korpuso statybvietės cisternų naudojimą.

Kaip nurodyta Lichtenšteino prašyme, statybvietės cisternas sudaro vidinė talpykla ir uždaras surinkimo rezervuaras, todėl pavojus saugumui nekils. Be to, Lichtenšteinas nurodė, kad „*nuo 2027 m. nebereikės taikyti VTGGS 5 priedo 1.1.3.6.3 punkto b papunkčio ir 6.14 skyriaus išimties, nes šios nuostatos bus panaikintos*“.

3. **IŠVADA**

ELPA priežiūros institucija mano, kad suteikus teisę taikyti šias nukrypti leidžiančias nuostatas sauga nenukentės ir kad šie trys prašymai leisti taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas atitinka Direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punkto sąlygas. Todėl turėtų būti leista taikyti nukrypti leidžiančias nuostatas, išdėstytas Potvarkio 30 straipsnyje, 36 straipsnio 2 dalyje ir 5 priedo 1.1.3.6.3 punkto b papunktyje.

2021 m. gruodžio 17 d. ELPA priežiūros institucija Deleguotuoju sprendimu Nr. 298/21/COL (dokumentas Nr. 1228844) tinkamai pateikė sprendimo dėl priemonių, kurių turi būti imtasi, projektą ELPA transporto komitetui pagal Direktyvos 9 straipsnį. 2022 m. sausio 14 d. ELPA transporto komitetas nepateikė jokios nuomonės dėl Sprendimo projekto.

Pagal ELPA valstybių nuolatinio komiteto sprendimo Nr. 3/2012/SC 3 straipsnio 4 dalį ELPA priežiūros institucija gali patvirtinti numatytą priemonę, išskyrus atvejus, kai pagrindiniame akte numatyta, kad priemonės projektas negali būti priimtas, jei nepateikiama nuomonė, o tai netaikoma dabartinei procedūrai, todėl ELPA priežiūros institucija gali patvirtinti priemonę.

Taigi, remdamasi Direktyvos 6 straipsnio 2 dalies a punktu, ELPA priežiūros institucija suteikia teisę taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą, kaip prašoma. Nukrypti leidžianti nuostata turi galioti šešerius metus, kaip numatyta Direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje. ELPA priežiūros institucija, laikydamasi Direktyvos 6 straipsnio 4 dalies, gali atnaujinti savo leidimą.

Už transportą atsakingam Kolegijos nariui suteikti įgaliojimai ELPA priežiūros institucijos vardu ir jos atsakomybe patvirtinti priemones, jei priemonių, kurios turi būti priimtos, projektas atitinka ELPA transporto komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Lichtenšteino Vyriausybės prašymu jai suteikiama teisė taikyti tris nukrypti leidžiančias nuostatas, susijusias su 1998 m. kovo 3 d. Lichtenšteino potvarkio dėl pavojingų krovinių vežimo keliais 30 straipsniu, 36 straipsnio 2 dalimi ir 5 priedo 1.1.3.6.3 punkto b papunkčiu.

2 straipsnis

Šio sprendimo 1 straipsnyje nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos pagal EEE susitarimo 1 protokolo 6 punktą skelbiamos *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* EEE skyriuje ir EEE priede.

3 straipsnis

Šio sprendimo 1 straipsnyje nustatytos nukrypti leidžiančios nuostatos galioja šešerius metus.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Lichtenšteino Kunigaikštystei ir įsigalioja apie jį pranešus šiai valstybei.

5 straipsnis

Šis sprendimas yra autentiškas anglų kalba.

Priimta Briuselyje 2022 m. vasario 9 d.

ELPA priežiūros institucijos vardu, veikdami pagal Deleguotąjį sprendimą Nr. 103/13/COL,

Árni Páll ÁRNASON
Atsakingasis kolegijos narys

Melpo-Menie JOSÉPHIDÈS
Už teisinius ir vykdomuosius reikalus atsakinga direktorė, kontrasignuojanti sprendimą